Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Pelastustoimen palvelutasopäätös, kielellisten oikeuksien tarkastelu

Kansalliskielilautakunta 22.10.2026 § 27
ÖVPH/7189/00.01.02.01/2025

Valmistelija Lindström Torbjörn
Dahlström Peter

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Toimialajohtaja/pelastusjohtaja Torbjörn Lindström esittelee Pohjanmaan pelastuslaitoksen toimintaa ja pelastuslaitoksen palvelutasopäätösluonnosta lautakunnalle.

Palvelutasopäätös on hyvinvointialueen pelastustoimen lakisääteinen päätös, jossa määritellään pelastustoimen palveluiden ja tehtävien järjestäminen alueella. Pelastustoimen järjestämisestä hyvinvointialueella säädetään hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) ja pelastustoimen järjestämisestä annetussa laissa (613/2021). Lisäksi pelastuslaissa (379/2011) on säännelty hyvinvointialueen pelastustoimen ja pelastuslaitoksen tehtävistä. Palvelutasopäätöksen valmistelua ja sisältöä sääntelee sisäministeriön antama asetus pelastustoimen palvelutasopäätöksistä (1225/2022).

Pohjanmaan hyvinvointialueella on pelastustoimen toimiala, pelastuslaitos. Pelastuslaitos huolehtii Pohjanmaan alueellisesta pelastustoimesta ja toimii Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastuslaitoksena. Pelastustoimen toimialasta käytetään nimitystä Pohjanmaan pelastuslaitos.

Pohjanmaan hyvinvointialue huolehtii pelastustoimen järjestämisestä ja sen valvonnasta. Järjestämisen ohjaus perustuu hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksiin ja valvonta aluehallituksen sekä pelastustoimen jaoksen tehtäviin.

Palvelutasopäätöksen laadinta pyritään rytmittämään valtuustokausiin siten, että palvelutasopäätös on voimassa vaalivuodesta kauden vuoden loppuun saakka. Tämän palvelutasopäätöksen voimassaoloaika olisi 1.1.2027-31.12.2030. Palvelutasopäätös julkaistaan Pohjanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla. Palvelutasopäätösluonnos käsitellään Pelastustoiminnan jaostossa 29.10. ja tämän jälkeen aluehallituksessa sekä tulee lopuksi aluevaltuuston hyväksyttäväksi.

Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on hallintosäännön § 19 mukaisesti tarkastella palvelutasopäätösluonnosta kielellisten oikeuksien näkökulmasta.

Johdon hallintopäällikkö Berg Päivi
ehdottaa, että ehdottaa, että kansalliskielilautakunta merkitse tiedoksi Pohjanmaan pelastuslaitoksen toimialakatsauksen.

ehdottaa, että kansalliskielilautakunta merkitsee tiedoksi pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksen luonnoksen ja antaa hallintosäännön mukaisesti siitä valmisteluvaiheessa lausuntonsa kielellisten oikeuksien näkökulmasta.

Lautakunnan lausunnoksi esitetään seuraavaa:

- Lautakunta ei näe, että esitetty palvelutasopäätös vaarantaisi kielellisten oikeuksien toteumaa.
- Lautakunta korostaa kielellisten oikeuksien toteutumiseksi että pelastusviranomaisen viranomaisviestinnässä ja henkilöstön kielitaidossa on huomioitava alueen kaksikielisyys.

- Henkilöstön kielitaidon on oltava riittävä ja kelpoisuussäännön mukainen, ja on varmistettava että alueelliset kieliolosuhteet huomioidaan.
- Käytännössä Suomessa pelastustoimen koulutus on lähes yksinomaan suomenkielistä, jolloin on vaarana, että ruotsinkielentaitoisesta pelastushenkilöstöstä syntyy pula ja rekrytointihaasteita. Tähän tulee kansallisesti kiinnittää huomiota.

Päätös:
Kansalliskielilautakunta merkitsi tiedoksi pelastusjohtajan antaman toimialakatsauksen Pohjanmaan pelastuslaitoksesta.

Palvelutasopäätöksestä lautakunta lausuu seuraavaa kielellisten oikeuksien toteutumiseen liittyen:

- Lautakunta ei näe, että esitetty palvelutasopäätös vaarantaisi kielellisten oikeuksien toteumaa.
- Lautakunta korostaa kielellisten oikeuksien toteutumiseksi että pelastusviranomaisen viranomaisviestinnässä ja henkilöstön kielitaidossa on huomioitava alueen kaksikielisyys.
- Henkilöstön kielitaidon on oltava riittävä ja kelpoisuussäännön mukainen, ja on varmistettava että alueelliset kieliolosuhteet huomioidaan.
- Käytännössä Suomessa pelastustoimen koulutus on lähes yksinomaan suomenkielistä, jolloin on vaarana, että ruotsinkielentaitoisesta pelastushenkilöstöstä syntyy pula ja rekrytointihaasteita. Tähän tulee kansallisesti kiinnittää huomiota.

Liitteet

Liite 1 Ei-julkinen asiakirja

Jakelu